

[Knud Damgaard]

i øget grad tilgodeser de tilpasninger værnerne imellem, som situationen i dag og den fremtidige udvikling berettiger til.

Troværdighed i NATO-politikken er mange ting. Det har også at gøre med den kendsgerning, at det er en alliance mellem demokratiske lande. Derfor er det tragisk, at vi på ny har oplevet, at et NATO-land har indført militærdiktatur. Europarådets fordømmelse af det tyrkiske militærstyres undertrykkelse af menneskerettighederne og brede anvendelse af tortur var derfor bydende nødvendig. I NATO-sammenhæng – også i den nordatlantiske forsamling – må vi fortsat fra socialdemokratiets side fastholde og forstærke vor indsats for, at de tyrkiske generaler holdes fast på løftet om, at man i 1983 vil genoprette demokratiske tilstande.

Troværdigheden af vort forsvar er også en afgørende faktor, når det gælder forholdet til NATO og til en potentiel angriber, men troværdigheden herhjemme spiller også en rolle. Befolkningen gør troværdigheden op i nærhedsgraden og ikke mindst af hærens styrker. Det samme gør mere end 75.000 frivillige hjemmeværnsfolk, som føler troværdighed identisk med et rimeligt antal hærstyrker, som kan forstærke løsningen af deres opgaver. Dette forhold skal også gøres op i forbindelse med de vitale overvågnings- og varslingsopgaver, der skal klares.

Vi må tage hensyn til den teknologiske udvikling og den mulighed, den giver for en grundig overvejelse af, om der er opgaver, der kan løses med andre midler end dem, der er anvendt, herunder overveje, om vi risikerer investeringer i materiel, der hurtigt kan blive forældet. Hvis ny teknik kan erstatte andet materiel og have besparelser til følge, vil vi kunne anvende de fastlagte økonomiske midler f. eks. til forbedring af hærens vilkår.

En grundig overvejelse af sådanne muligheder vil for socialdemokratiet være et centralt punkt i de forhandlinger, der finder sted. Det vil være naturligt, at vi tilgodeser de ønsker, der er om at fremme debatten om et totalt forsvar, ved den næste forsvarspolitiske korsvej. Vel vidende, at ministeren skal sikre sig et flertal for det endelige resultat, har jeg fundet det rimeligt at understrege socialdemokratiets udgangspunkt under de kommende forhandlinger.

Robert Pedersen (S):

Socialdemokratiet støtter helt og fuldt det lovforslag om hjemmeværnet, ministeren har fremsat. Hovedparten af problematikken er af teknisk karakter og kan diskuteres i udvalget. Der er kun ét eneste overordnet problem, som kræver en kommentar, og det er, at ministeren ikke fremkommer med et selvstændigt forslag om de kvindelige hjemmeværns placering og koncession, men arbejder videre for at skabe den ligestilling mellem kønnene, som i øvrigt tager fart i samfundet.

Kun én eneste kommentar i øvrigt: jeg synes, der er gode grunde til at behandle hjemmeværnsproblematikken isoleret. Det er et værn, der er vokset frem folkeligt, og som ingen fra modstandsbevægelsen kan gøre krav på at have monopol på, og i dag er alle samfundsgrupper jo placeret i hjemmeværnet. Hjemmeværnet sparer os for skattepenge, og derfor synes jeg, at man i høj grad kan gøre debatten om hjemmeværnet til et selvstændigt element i den diskussion, som måtte komme.

Palle Simonsen (KF):

Efter en lang og intens debat om dansk sikkerheds- og forsvarspolitik lykkedes det fem partier at indgå en aftale om en forsvarsordning gældende for perioden 1982–1985. Dermed videreførtes en tradition, som har været gældende for det meste af perioden siden anden verdenskrig.

Vi noterer os med tilfredshed, at det lykkedes, om end det holdt hårdt, men vi anerkender også meget klart, at resultatet både kunne og burde have været bedre end det, der nu ligger på folketingets bord. Stabilitet inden for dansk sikkerheds- og forsvarspolitik vejer imidlertid meget tungt.

Vi er tilfredse med, at regeringen i forbindelse med fremsættelsen af forslagene meget klart fastslår, at der ikke foreligger noget alternativ til NATO-alliancen, og at den sikkerhedspolitiske situation nødvendiggør opretholdelse af det, som man kalder et troværdigt dansk forsvar. Derfor kunne vi godt ønske os, at der i den diskussion om mål og midler, som hr. Knud Damgaard også var inde på i sin ordførertale, måske havde været taget lidt mere hensyn til målene end til midlerne. Det har jo været karakteristisk for dansk forsvarspolitik, at hver gang man skul-